

L I S T E K.

Janežičev nemško-slovenski slovar – Deutsch-slovenisches Wörterbuch von Anton Janežič. Dritte, vollständig umgearbeitete und vermehrte Auflage bearbeitet von *Anton Bartel*, k. k. Gymnasiallehrer in Laibach unter Mitwirkung der Collegen A. Kaspret, M. Petelin, I. Pichler, L. Pintar, M. Suhač, A. Tavčar. Druck und Verlag der Buchdruckerei der St. Hermagoras-Bruderschaft, Klagenfurt 1889, m 8, 842 S. — Cena 3 gld., vezani knjigi 3'60 gld. — V pripomenku pravi urednik g. prof. Bartel: »Mehr als zwei Decenien sind bereits seit der Herausgabe der zweiten Auflage dieses Buches verflossen, und ein Blick auf die literarische Entwicklung der neuslovenischen Sprache in jüngster Zeit zeigt uns, welch gewaltige Fortschritte diese Sprache seitdem sowohl in der Verbesserung und Consolidierung der Wortformen, als auch insbesondere in der Bereicherung des Sprachschatzes gemacht hat. Diesen Umständen Rechnung tragend bemühten sich die Bearbeiter der vorliegenden dritten Auflage durch Richtigstellung einzelner Wortformen rücksichtlich der Rechtschreibung und Formenlehre, durch Ausscheidung falscher Ableitungen, dunkler, meist aus dem Deutschen stammender Localismen, namentlich aber durch umfassende Sammlung des Sprachmaterials aus verschiedenen Werken und Schriften belletristischen und fachwissenschaftlichen Inhaltes den Wortvorrath so zu gestalten, *dass er ein möglichst treues Bild der jetzt üblichen slovenischen Schriftsprache bietet*«.

G. prof. Bartel in njegovi tovariši so nam s tem slovarjem podali delo, vredno slovenske hvaležnosti. Wolf-Cigaletov slovar je v mnogokaterem oziru že zastarel; vrhu tega je nepregledno in nepraktično urejen, da, kdor išče po njem, izgubi mnogo časa, kar zlasti ob nujnem delu ni prijetno. Janežičevega slovarja druga izdava je bila za tiste čase dosti kritična in bogata, toda zaradi nesrečne notranje uredbe je bilo besede iskati v njem še zamudneje, nego v Wolf-Cigaletu. Vse te neprilike je g. prof. Bartel v tej tretji izdavi modro odpravil. Besede je kritično zbral, njih število izdatno pomnožil in knjigo tudi po zunanjem lici jako pregledno uredil. In ker se je tudi tiskarna družbe sv. Mohorja pobrinila, da je knjigo natisnila z lepimi in razločnimi črkami, je slovar v vsakem oziru tak, da ga človek res vesel vzame v roke in zadovoljen položi iz rok. Korenite vsestranske kritične sodbe seveda ne morem danes še izreči o njem; toda ako smem soditi po dozdanji izkušnji, mislim, da bode tudi ta ugodna. Te dni sem prelagal iz nemščine na slovenski jezik neko več pol obsezajočo vojaško stvar. Kdor se je kedaj pečal s takim delom, pritegne mi, da navadno ni lahko. Rabil mi je ves čas Bartel-Janežičev slovar in le malokdaj mi je odrekel svojo pomoč. Le v juridično-politični terminologiji bi želel tu in tam nekoliko več natančnosti, *Erlas* n. pr. je vse kaj drugega nego *Verordnung*; za oboje nam slovar ponuja *ukaz*. Zakaj se za *Erlas* ni sprejela beseda *razpis*, ki nam rabi že nad dvajset let? — In še jedno dobro svojstvo ima Bartel-Janežičev slovar v primeri z drugimi jednakimi slovarji tujih jezikov — *jako nizko ceno*. Vse, ki pri svojem poslovanju potrebujejo nemško-slovenskega slovarja, zatorej opozorjam na to lepo in prekoristno knjigo. L.

Družba sv. Mohorja je za leto 1889. slovenskemu národu poklonila te lepe knjige: A. »*Koledar za navadno leto 1890*«. V njem beremo dve povesti; prvo: »Ti očeta do praga, sin tebe čez prag« je spisal g. dr. *Ź. Vošnjak*, drugo: »Znojilčevega Marka božja pot« pa g. *Janko Kersnik*. Izmed ostalih spisov omenjamo zlasti krajepis »Trst« z mnogimi jako dobrimi in karakterističnimi podobami; g. dr. *Križaničev* »Razgled po katoliških misijonih«; g. dr. *Vošnjakove* »Kmetijske šole«; g. c. kr. višjega davčnega nadzornika *Filipa Tratnika* razpravo: »Odpisovanje davka zarad elementarne škode«; jako lepi in času primerni spis koroškega Slovenca drd *Ź. Rakeža* »Dva sovražnika naše dece«; kratke životopise slovenskih državnih poslancev z njih podobami in spis »Razgled